

KAP-KL Svenska kyrkan

Tjänstepensionsavtal
Reviderad 2020-07-01

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Förhandlingsprotokoll.....	3
Förhandlingsprotokoll.....	6
Förhandlingsprotokoll.....	9
Förkortningar	11
Bilaga 1 Kollektiv Avtalad Pension (KAP-KL Svenska kyrkan).....	13
Bilaga 2 Centrala och lokala protokollsanteckningar	40
Bilaga 3 Centrala protokollsanteckningar.....	46
Bilaga 4 Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl.....	50
Bilaga 5 Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan.....	53

Förhandlingsprotokoll

2006-12-19

Överenskommelse om KollektivAvtalad Pension för anställda hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan – KAP-KL Svenska kyrkan

Parter

Arbetsgivarsidan

Svenska kyrkans Församlingsförbund

Arbetstagersidan

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet jämte i förbundsområdet ingående organisationer, Lärarnas Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna träffar detta kollektivavtal, KollektivAvtalad Pension för anställda hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan – KAP-KL Svenska kyrkan, nedan kallat avtalet.

Till avtalet hör också följande bilagor.

- a) KollektivAvtalad Pension (KAP-KL Svenska kyrkan) (bilaga 1),
- b) Centrala och lokala protokollsanteckningar (bilaga 2),
- c) Centrala protokollsanteckningar (bilaga 3),
- d) Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring (bilaga 4), och
- e) Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan (bilaga 5).

§ 2 Ändringar och tillägg

I avtalet ska också ingå de ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna träffar överenskommelse om under tid då avtalet gäller.

§ 3 Fredsplikt

Under tid då avtalet gäller ska ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser förhandlas under fredsplikt.

§ 4 Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan

För arbetsgivare som är medlemmar i Svenska kyrkans Församlingsförbund och berörda arbetstagarorganisationer träffas härmed Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan enligt bilaga 5. Samma kollektivavtal binder också Svenska kyrkan på nationell nivå samt till trossamfundet Svenska kyrkan närstående organisation som är av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare och som lämnat fullmakt till Församlingsförbundet att träffa kollektivavtal.

§ 5 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2006.

Avtalet upphör vid ingången av ett kalenderår, om en part skriftligen säger upp avtalet minst tre kalendermånader före årsskiftet. Med uppsägningen ska följa ett förslag till nytt kollektivavtal.

Avtalet upphör endast för de parter som uppsägningen gäller. Har en part sagt upp avtalet har annan part enligt 29 § MBL rätt att säga upp avtalet till samma tidpunkt. För sådan uppsägning gäller en minsta uppsägningstid av två kalendermånader.

Avtalet kan tidigast upphöra den 1 januari 2008.

§ 6 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Justeras

För **Svenska kyrkans Församlingsförbund**

För **Svenska Kommunalarbetareförbundet**

För **OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet**
jämte i förbundsområdet ingående organisationer

För **Lärarnas Samverkansråd**

För **AkademikerAlliansen**
och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

Förhandlingsprotokoll

2006-12-19

Överenskommelse om KollektivAvtalad Pension för anställda hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan – KAP-KL Svenska kyrkan

Parter

Arbetsgivarsidan

Svenska kyrkans Församlingsförbund

Arbetstagersidan

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet jämte i förbundsområdet ingående organisationer, Lärarnas Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna träffar detta kollektivavtal, KollektivAvtalad Pension för an-ställda hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan – KAP-KL Svenska kyrkan, nedan kallat avtalet.

Till avtalet hör också följande bilagor.

- a) KollektivAvtalad Pension (KAP-KL Svenska kyrkan) (bilaga 1),
- b) Centrala och lokala protokollsanteckningar (bilaga 2),
- c) Centrala protokollsanteckningar (bilaga 3),
- d) Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring (bilaga 4), och
- e) Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan (bilaga 5).

§ 2 Ändringar och tillägg

I avtalet ska också ingå de ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna träffar överenskommelse om under tid då avtalet gäller.

§ 3 Fredsplikt

Under tid då avtalet gäller ska ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser förhandlas under fredsplikt.

§ 4 Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan

För arbetsgivare som är medlemmar i Svenska kyrkans Församlings-förbund och berörda arbetstagarorganisationer träffas härmed Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan enligt bilaga 5. Samma kollektiv-avtal binder också Svenska kyrkan på nationell nivå samt till trossamfundet Svenska kyrkan närstående organisation som är av Pensions-nämnden godkänd arbetsgivare och som lämnat fullmakt till Församlingsförbundet att träffa kollektivavtal.

§ 5 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2006.

Avtalet upphör vid ingången av ett kalenderår, om en part skriftligen säger upp avtalet minst tre kalendermånader före årsskiftet. Med upp-sägningen ska följa ett förslag till nytt kollektivavtal.

Avtalet upphör endast för de parter som uppsägningen gäller. Har en part sagt upp avtalet har annan part enligt 29 § MBL rätt att säga upp avtalet till samma tidpunkt. För sådan uppsägning gäller en minsta uppsägningstid av två kalendermånader.

Avtalet kan tidigast upphöra den 1 januari 2008.

§ 6 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Justeras

För Svenska kyrkans Församlingsförbund

För Svenska Kommunalarbetareförbundet

För OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet jämte
i förbundsområdet ingående organisationer

För Lärarnas Samverkansråd

För AkademikerAlliansen

och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

Förhandlingsprotokoll

2020-06-23

Överenskommelse om ändring i Svenska kyrkans tjänstepensionsavtal KAP-KL Svenska kyrkan, Kyrkans PFA 2000 och TPA 18 Svenska kyrkan med anledning av förlängt arbetsliv

Parter

Arbetsgivarsidan

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

Arbetstagersidan

Svenska Kommunalarbetareförbundet, Vision, Kyrkans Akademikerförbund, Lärarförbundet och Lärarnas riksförbunds samverkansråd samt Akademikerförbundet SSR och Akavia med förtecknade förbund.

§ 1 Parterna är överens om att komplettera nuvarande skrivning i KAP-KL Svenska kyrkan, bilaga 1, § 15 med: ”Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till Kyrkans pensionskassa vid den tidpunkt arbetstagaren uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus tolv månader, påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt. Utbetalning påbörjas dock inte så länge arbetstagaren har en aktiv anställning i Svenska kyrkan eller om arbetstagaren meddelat Kyrkans pensionskassa att utbetalningen ska göras senare.”

§ 2 Den nya lydelsen enligt § 1 ska gälla även för Kyrkans PFA 2000, i tillämpliga delar avseende avgiftsbestämd ålderspension.

§ 3 Parterna är överens om att komplettera TPA 18 Svenska kyrkan § 17 med följande: ”Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till Kyrkans pensionskassa vid den tidpunkt arbetstagaren uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus tolv månader, påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt. Utbetalning påbörjas dock inte så länge arbetstagaren har en aktiv anställning i Svenska kyrkan eller om arbetstagaren meddelat Kyrkans pensionskassa att utbetalningen ska göras senare.”

§ 4 Denna överenskommelse gäller tillsvidare från och med den 1 juli 2020.

§ 5 Parterna konstaterar att motsvarande ändring angående automatisk utbetalningsålder gjorts av parterna inom kommunal sektor avseende KAP-KL, PFA 01 och PFA 98 samt att detta protokoll endast avser avgifts-/premiebestämd ålderspension.

Justeras

Cecilia Herm, för Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation

Anne-Maria Carlsgård, för Svenska
Kommunalarbetareförbundet

Sari Wonsell, för Vision

Vibeke Hammarström, för Kyrkans Akademikerförbund

Britta Ljusberg, för Lärarförbundet Per-Olof Sorsell, för
Lärarnas riksförbund

Louisa Hegardt, för Akademikerförbundet SSR Olle Kvarby, för
Akavia

Förkortningar

AB	Kyrkans Allmänna bestämmelser
AGS-KL	Avtalsgruppsjukförsäkring för anställda hos kommuner och landsting, församlingar m.fl.
ATP	Allmän tilläggspension
EPL	Lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevande-stöd till barn
FAL	Försäkringsavtalslagen (2005:104)
FPBB	Förhöjt prisbasbelopp – är ett i lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) reglerat belopp som bestäms av regeringen varje år med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex
FörL	Föräldraledighetslagen (1995:584)
IBB	Inkomstbasbelopp – är ett i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP) reglerat belopp som bestäms av regeringen varje år med hänsyn till förändringen av inkomstindex, som är ett tal som visar inkomstutvecklingen i samhället
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
KAP-KL	KollektivAvtalad Pension – pensionsavtal för arbetstagare hos kommunal arbetsgivare
KAP-KL	Svenska Kyrkan Kollektiv Avtalad Pension – pensionsavtal för arbetstagare hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan
KHA	Kommunalt Huvudavtal
Kyrkans PFA	Kyrkans Pensions och försäkringsavtal – före KAP-KL Svenska kyrkan gällande pensionsavtal
LAF	Lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring
LAS	Lagen (1982: 80) om anställningsskydd
LRA	Lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister
LSP	Lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd

MBL	Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet
PA 91	Pensionsavtal för arbetstagare hos staten m.fl.
PA-KL	Pensionsavtal för arbetstagare hos kommuner och landsting samt församlingar – tidigare före PFA gällande pensionsavtal
PB	Pensionsbestämmelser – som ingår i Kyrkans PFA
PBB	Prisbasbelopp – är ett i lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) reglerat belopp som bestäms av regeringen varje år med hän-syn till förändringarna i konsumentprisindex
PFA	Pensions- och försäkringsavtal – före KAP-KL gällande pensionsavtal för arbetstagare hos kommunal arbetsgivare
PU	Pensionsunderlag

Bilaga 1

Kollektiv Avtalad Pension (KAP-KL Svenska kyrkan)

I Inledande bestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde

Mom. 1 Kollektiv Avtalad Pension (KAP-KL Svenska kyrkan) gäller för en arbetstagare för vilken tillämpas AB, om han eller hon inte omfattas av andra bestämmelser om pension genom anställningen.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som tillträder en anställning efter det han eller hon har fyllt 67 år.

Efter det att arbetstagaren har avgått från anställningen gäller KAP-KL Svenska kyrkan för honom eller henne under tid som särskild avtalspension betalas ut, samt avseende beräkning och utbetalning av pension i övrigt.

Mom. 2 En arbetstagare är skyldig att följa de ändringar av bestämmelserna som parterna träffar överenskommelse om. Detta gäller även en före detta arbetstagare och hans eller hennes efterlevande i de delar som rör beräkning och utbetalning av pension.

Mom. 3 I KAP-KL Svenska kyrkan menas med kommunal arbetsgivare; arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan, kommun, landsting, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Pacta, samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare, bland andra till trossamfundet Svenska kyrkan närstående organisationer.

Anmärkning

Om Pensionsnämnden, se §§ 48 och 49.

§ 2 Pensionsförmåner

Pensionsförmåner är

- a) avgiftsbestämd ålderspension (§§ 10–13 samt 15 och 16),
- b) förmånsbestämd ålderspension (§§ 20–23),
- c) livränta (§§ 26–29),
- d) särskild avtalspension (§§ 30–32 och 37), och

e) pension till efterlevande (§§ 38–41).

Anmärkning

Om intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA se §§ 42, 43 och 45.

§ 3 Ansökan om pension

En arbetstagare ansöker om pension enligt arbetsgivarens anvisningar. Arbetstagaren har rätt att få pension utbetalad tre månader efter det att arbetsgivaren tagit emot sådan fullständig ansökan.

Utan ansökan betalas pension ut från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 67 år, eller den senare kalendermånad efter den då han eller hon avgår från anställningen.

§ 4 Begränsningar i rätten till pension

Mom. 1 Arbetsgivaren kan besluta att en arbetstagare helt eller delvis inte ska ha rätt till pension med anledning av att han eller hon lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om sitt hälsotillstånd eller annat förhållande av vikt i anslutning till anställningen. Omständigheterna ska vara sådana som vid försäkringsfall krävs för påföljd för brott mot upplysningsplikten enligt 12 kap. 1–4 §§ FAL.

Mom. 2 Arbetsgivaren kan besluta att en arbetstagare eller hans eller hennes efterlevande helt eller delvis inte ska ha rätt till pension med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat en arbetstagares arbetsoförmåga eller död. Omständigheterna ska vara sådana som vid försäkringsfall krävs för påföljd för brott avseende framkallande av fara enligt 12 kap. 8 § FAL.

§ 5 Uppgiftsskyldighet

En arbetstagare eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att enligt arbetsgivarens anvisningar lämna de uppgifter som behövs för beräkning av pensionen och för att fastställa rätten till den. Lämnas inte sådana uppgifter kan arbetsgivaren besluta att pensionen ska minskas i skälig omfattning eller att rätten till pensionen ska upphöra.

För fortsatt rätt till utbetalning av pensionen ska arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande styrka sin rätt till den, om han eller hon inte är folkbokförd i Sverige.

Anmärkning

En arbetstagare eller hans eller hennes efterlevande som inte är folkbokförd i Sverige ska till sin pensionsansökan bifoga intyg, utfärdat av behörig myndighet i utlandet, med uppgifter om födelsetid, civilstånd och annat som behövs för att rätten till den sökta pensionen ska kunna bedömas.

§ 6 Utbetalning av pension

Mom. 1 Pensionen betalas ut månadsvis efter den kalendermånad då villkoren uppfylls för att få den utbetalad eller ändrad. Pensionen betalas ut till och med kalendermånaden då förutsättningarna för att betala ut den upphör att gälla. Om inte annat framgår av dessa bestämmelser betalas pension ut livsvarigt.

Mom. 2 Om pensionens månadsbelopp inte uppgår till 0,2 procent av prisbasbeloppet (PBB) kan Kyrkans pensionskassa besluta att betala ut pensionen som en engångsersättning, beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer som godkänts av Pensionsnämnden.

§ 7 Återbetalning av pension

Mom. 1 Om en arbetstagare eller hans eller hennes efterlevande får pensionen utbetalad utan att ha rätt till den eller pensionen betalas ut med ett för högt belopp, och han eller hon har orsakat detta genom oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt, ska arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande betala tillbaka det belopp som han eller hon fått för mycket. Detsamma gäller om arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande borde ha insett att utbetalningen var oriktig.

Mom. 2 Om för mycket pension har betalats ut enligt ovan kan sådant belopp regleras på kommande pensionsutbetalning(ar) till arbetstagaren eller hans eller hennes efterlevande i enlighet med lagen (1970:215) om arbetsgivares kvittningsrätt. Arbetsgivaren kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 8 Information

Arbetsgivaren ska fortlöpande informera arbetstagaren om hans eller hennes pensionsförmåner

II Lön för beräkning av pension

§ 9 Pensionsgrundande lön

Mom. 1 En arbetstagares pensionsgrundande lön beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp (IBB).

Mom. 2 Den pensionsgrundande lönen är de förmåner i anställningen enligt § 1 mom. 1 som arbetsgivaren har betalat ut till arbetstagaren enligt AB § 15 och tillhörande särskilda bestämmelser eller motsvarande förmåner enligt lokala bestämmelser.

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare får träffas avtal om att den pensionsgrundande lönen även omfattar annan avlöningsförmån.

Mom. 3 Under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall eller arbetsskada, ledighet enligt FörL eller ledighet utan rätt till förmåner enligt mom. 2 på grund av fackligt förtroendeuppdrag, är den pensionsgrundande lönen i stället det lönebortfall som uppkommit genom tillämpning av AB § 17 eller motsvarande särskilda bestämmelser. För en arbetstagare med timlön beräknas lönebortfallet till den lön som han eller hon enligt då gällande förläggning av ordinarie arbetstid skulle ha fått.

Arbetsgivaren kan besluta att pensionsgrundande lön ska beräknas även vid annan ledighet än vad som följer av första stycket i detta moment.

III Avgiftsbestämd ålderspension

§ 10 Rätt till avgiftsbestämd ålderspension

En arbetstagare har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt dessa bestämmelser.

§ 11 Pensionsavgifter

Mom. 1 En arbetstagare tillgodoräknas en årlig pensionsavgift från och med kalendermånaden efter den då han eller hon fyller 21 år. Pensionsavgiften beräknas i procent av avgiftsunderlaget enligt § 12.

Procentsatsen är

- 4 procent för år 2007,
- 4,25 procent för åren 2008 och 2009, samt

- 4,5 procent från och med år 2010.

Anmärkningar

1. För en arbetstagare som är född 1946 eller tidigare gäller i stället för de procentsatser som anges ovan de som anges i pensionsbestämmelserna i tillämpligt PFA i lydelse den 31 december 2005. Gränsvärdet för de olika procentsatserna är 7,5 IBB för sådan arbetstagare.

2. För år 2006 avseende ålder för tillgodoräkning av pensionsavgift och procentsatser, se övergångsbestämmelserna punkten 1.

Mom. 2 En arbetstagare tillgodoräknas pensionsavgift från arbetsgivaren endast om den för kalenderåret är högre än 1 procent av samma års IBB. Då arbetstagaren inte ska tillgodoräknas pensionsavgift betalar arbetsgivaren ut motsvarande belopp direkt till arbetstagaren i form av ersättning som inte är pensionsgrundande.

§ 12 Avgiftsunderlag

Mom. 1 Avgiftsunderlaget är den pensionsgrundande lönen enligt § 9.

Mom. 2 För en arbetstagare som avgår från anställningen och samma år börjar ta ut pension är avgiftsunderlaget för avgångsåret lönen enligt § 9.

Mom. 3 Gäller inte

§ 13 Betalning av pensionsavgift

Mom. 1 En arbetstagares pensionsavgift betalas varje kalenderår av arbetsgivaren till Kyrkans pensionskassa.

Mom. 2 Pensionsavgiften för ett kalenderår betalas preliminärt i enlighet med Kyrkans pensionskassas stadgar. Den slutliga pensionsavgiften för ett kalenderår ska betalas av arbetsgivaren senast den 31 mars följande år.

§ 14 Gäller inte

§ 15 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension sker enligt överenskommelse mellan arbetstagaren och Kyrkans pensionskassa.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till Kyrkans pensionskassa vid den tidpunkt arbetstagaren uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus

tolv månader, påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt. Utbetalning påbörjas dock inte så länge arbetstagaren har en aktiv anställning i Svenska kyrkan eller om arbetstagaren meddelat Kyrkans pensionskassa att utbetalningen ska göras senare.

§ 16 Avgiftsbefrielseförsäkring

En arbetsgivare tecknar avgiftsbefrielseförsäkring som tillförsäkrar arbetstagaren pensionsavgift i enlighet med de mellan de centrala parterna överenskomna villkoren för sådan försäkring.

IV Förmånsbestämda pensioner

§ 17 Förmånsbestämda pensioner

Mom. 1 Förmånsbestämda pensioner enligt dessa bestämmelser är

- a) förmånsbestämd ålderspension,
- b) livränta,
- c) särskild avtalspension, och
- d) pension till efterlevande.

Mom. 2 Om arbetstagaren avgår från en anställning och därefter tillträder en ny anställning hos arbetsgivaren inom 30 kalenderdagar, ska anställningarna betraktas som en anställning vid tillämpning av bestämmelserna om förmånsbestämda pensioner i KAP-KL Svenska kyrkan.

§ 18 Pensionsunderlag

Mom. 1 Pensionsunderlag används vid beräkning av förmånsbestämda pensioner.

Mom. 2 En arbetstagares pensionsunderlag beräknas med utgångspunkt i den under beräkningsperioden pensionsgrundande lönen enligt § 9.

Pensionsunderlaget beräknas även med utgångspunkt från pensionsgrundande lön i tidigare anställning, om anställningen har övergått till den förvärvande arbetsgivaren vid en verksamhetsövergång enligt 6 b § LAS. Anställningarna ska för sådant fall ses som en anställning, förutsatt att såväl den tidigare

som den senare arbetsgivaren är en kommunal arbetsgivare som tillämpar KAP-KL Svenska kyrkan eller KAP-KL.

Beräkningsperioden är de sju kalenderår som närmast föregår året före det kalenderår då beräkningstidpunkten infaller.

Mom. 3 Den pensionsgrundande lönen enligt § 9 för varje kalenderår i beräkningsperioden räknas om med den årliga förändringen av PBB i förhållande till nivån det kalenderår då beräkningstidpunkten infaller.

Mom. 4 För en arbetstagare som varit anställd minst fem hela kalenderår i beräkningsperioden är pensionsunderlaget medelvärdet av de fem högsta omräknade pensionsgrundande lönerna enligt mom. 3 för de hela kalenderår i beräkningsperioden som han eller hon har varit anställd.

För en arbetstagare som inte har varit anställd minst fem hela kalenderår i beräkningsperioden är pensionsunderlaget medelvärdet av de omräknade pensionsgrundande lönerna enligt mom. 3 för de hela kalenderår i beräkningsperioden som han eller hon har varit anställd.

För en arbetstagare som inte har varit anställd något helt kalenderår av åren i beräkningsperioden är pensionsunderlaget

- a) den fasta kontanta lönen eller timlönen då han eller hon tillträdde anställningen, beräknad per månad och multiplicerad med tolv, samt
- b) de tillägg, utöver vad som ingår i a), som betalats ut till arbetstagaren inom tolv månader efter tillträdet,

varefter summan av beloppen enligt a) och b) omräknas från tillträdet med hänsyn till förändringen av PBB enligt mom. 3.

Mom. 5 Om arbetstagarens anställning omreglerats avseende sysselsättningsgraden till följd av att han eller hon beviljats förmån enligt § 19 a) eller b) ska, vid beräkning av pensionsunderlaget, minskningen av sysselsättningsgraden till följd av att sådan förmån har beviljats anses som om arbetstagaren har varit ledig till följd av sjukdom när den pensionsgrundande lönen fastställs genom att § 9 mom. 3 tillämpas.

§ 19 Beräkningstidpunkt

Beräkningstidpunkt är den tidigaste tidpunkt då

- a) arbetstagarens rätt till hel eller partiell sjuk- eller aktivitetsersättning utifrån nedsatt arbetsförmåga i anställningen börjar gälla,
- b) arbetstagaren till följd av arbetsskada får sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt med minst hälften, och hans eller hennes rätt till livränta enligt LAF eller LSP i minst motsvarande grad börjar gälla,
- c) arbetstagarens anställning omreglerats i samband med partiellt uttag av förmånsbestämd ålderspension eller särskild avtalspension,
- d) arbetstagarens anställning upphör, förutsatt att han eller hon därefter inte tillträder ny pensionsgrundande anställning hos arbetsgivaren inom 30 kalenderdagar,
- e) arbetstagaren avlider, eller
- f) arbetstagaren fyller 65 år.

Anmärkning

Om anställningen består sedan rätten till förmåner som anges i a) eller b) har upphört ska ny beräkningstidpunkt fastställas då någon av a)–f) ovan föreligger.

Beräkningstidpunkt, förutom i fall som anges i d) och e), är utgången av kalendermånaden före den då respektive förutsättning inträtt.

V Förmånsbestämd ålderspension

§ 20 Rätt till förmånsbestämd ålderspension

Mom. 1 En arbetstagare vars pensionsgrundande lön i anställningen ett kalenderår överstiger 7,5 IBB och vars pensionsunderlag vid beräkningstidpunkten hos arbetsgivaren överstiger 7,5 IBB, har en pensionsrätt i form av förmånsbestämd ålderspension enligt dessa bestämmelser.

Anmärkning

Avseende en arbetstagares rätt till förmånsbestämd ålderspension om han eller hon avgår under åren 2006–2011, se övergångsbestämmelserna punkten 2.

Mom. 2 En arbetstagare har rätt till förmånsbestämd ålderspension om han eller hon avgår från anställningen tidigast vid utgången av kalendermånaden före den då arbetstagaren fyller 65 år.

En arbetstagare har rätt till förmånsbestämd ålderspension även om han eller hon avgår från anställningen före 65 år, förutsatt att arbetstagaren avgår med genast börjande förmånsbestämd ålderspension eller särskild avtalspension, dock tidigast vid utgången av kalendermånaden före den då arbetstagaren fyller 61 år.

Mom. 3 En arbetstagare har rätt till förmånsbestämd ålderspension från och med den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, även om arbetstagaren har avgått tidigare från anställningen. Detta gäller förutsatt att han eller hon från beräkningstidpunkten enligt § 19 a) eller b) och fortlöpande fram till den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år har haft rätt till förmån som avses i § 19 a) respektive b). Motsvarande gäller även för arbetstagare som avgår från anställningen med särskild avtalspension, förutsatt att pensionsavgift enligt § 11 fortlöpande betalas fram till den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år.

Anmärkning

En arbetstagare som avgår utan rätt till förmånsbestämd ålderspension enligt mom. 2 eller 3 har rätt till livränta enligt § 26.

§ 21 Beräkning av förmånsbestämd ålderspension

Mom. 1 Beräkning av förmånsbestämd ålderspension görs med de procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten som anges i tabellen nedan multiplicerad med tidsfaktorn enligt mom. 2.

Födelseår	Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget från 65 års ålder	
	Mer än 7,5 och högst 20 IBB	Mer än 20 och högst 30 IBB
- 1946	62,50	31,25
1947	62,14	31,07
1948	61,79	30,89
1949	61,43	30,71
1950	61,07	30,54
1951	60,71	30,36
1952	60,36	30,18
1953	60,00	30,00
1954	59,64	29,82
1955	59,29	29,64
1956	58,93	29,46
1957	58,57	29,29
1958	58,21	29,11
1959	57,86	28,93
1960	57,50	28,75
1961	57,14	28,57
1962	56,79	28,39
1963	56,43	28,21
1964	56,07	28,04
1965	55,71	27,86
1966	55,36	27,68
1967 -	55,00	27,50

Anmärkningar

1. Med 65 års ålder menas den kalendermånad då arbetstagaren fyller 65 år.
2. För en arbetstagare som avgår från anställningen med förmånsbestämd ålderspension under åren 2006 – 2011 gäller övergångsbestämmelse om sammanvägt basbelopp som gränsvärde för de olika procentsatserna, se övergångsbestämmelserna punkten 3.
3. Avseende pensionsnivå för beräkningstidpunkt året 2006, se övergångsbestämmelserna punkten 4.

Mom. 2 Med tidsfaktorn menas kvoten T/N , dock högst talet 1, där

T = tid för vilken pensionsavgifter tillgodoräknats enligt § 11 och enligt § 8 i tidigare gällande Kyrkans PFA eller PFA till följd av anställning hos kommunal arbetsgivare. För en arbetstagare som avgår före 65 år, dock tidigast från och med kalendermånaden under vilken han eller hon fyller 61 år, tillgodoräknas även den tid som återstår till 65 år, förutsatt att arbetstagaren avgår med genast börjande förmånsbestämd ålderspension eller särskild avtalspension. Tiden räknas från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 28 år till och med kalendermånaden före den då han eller hon fyller 65 år.

$N = 30$ år.

En arbetstagare tillgodoräknas inte tid enligt ovan för sådan tid då han eller hon hos nuvarande eller tidigare arbetsgivare omfattas av annan pensionslösning än dessa bestämmelser eller tidigare gällande Kyrkans PFA eller PFA.

Tillgodoräkning av tid förutsätter att anställningstiden uppgår till en sammanhängande tid av minst tre månader.

Tillgodoräkning av tid från en tidigare anställning enligt ovan görs endast i en senare anställning om den tidigare anställningen har avslutats innan arbetstagaren tillträder den nya anställningen.

Tillgodoräkning av tid enligt stycket ovan ska likväl göras om

- a) den tidigare anställningen avslutas senast inom 30 kalenderdagar från det att arbetstagaren tillträder ny anställning, eller
- b) den tidigare anställningen avslutas med hel ledighet och arbetstagaren under sådan ledighet tillträder den nya anställningen.

Arbetstagaren kan dock tillgodoräknas tid som högst motsvarar kalendertiden.

Mom. 3 Med tid för vilken pensionsavgifter tillgodoräknats jämföras tid som tillgodoräknats för intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA.

Anmärkning

Sådan tillgodoräkning av tid gäller från och med 2007-01-01, se övergångsbestämmelserna punkten 4.

Mom. 4 Om tid i samma eller tidigare anställning har tillgodoräknats, som även har tillgodoräknats för en tidigare intjänad förmån i anställningen, ska sådan förmån räknas av från den förmånsbestämda ålderspensionen. Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA ska avräknas endast till den del som beräknats på en årsmedelpoäng som överstiger 7,5.

Avräkning görs med de belopp som arbetstagaren har rätt till från och med 65 års ålder.

Mom. 5 Beräkningen enligt mom. 1 avser en pension som börjar betalas ut från och med kalendermånaden under vilken arbetstagaren fyller 65 år. Börjar utbetalningen vid annan tidpunkt ska pensionen minskas eller ökas enligt nedan.

Om förmånsbestämd ålderspension börjar betalas ut före den kalendermånad då arbetstagaren fyller 65 år ska pensionen minskas livsvarigt med 0,4 procent för varje kalendermånad, från och med den kalendermånad pensionen börjar betalas ut till och med kalendermånaden före den då han eller hon fyller 65 år.

Om förmånsbestämd ålderspension börjar betalas ut efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 65 år ska pensionen ökas livsvarigt med 0,4 procent för varje kalendermånad, från och med kalendermånaden då han eller hon fyller 65 år till och med kalendermånaden före den då pensionen börjar betalas ut.

§ 22 Oantastbar förmånsbestämd ålderspension

Den förmånsbestämda ålderspensionen uppgår till minst det belopp som en livränta enligt § 28 skulle ha uppgått till om arbetstagaren hade avgått från sin anställning vid utgången av något tidigare kalenderår.

§ 23 Uttag av förmånsbestämd ålderspension

Mom. 1 En arbetstagare kan ta ut förmånsbestämd ålderspension

- a) tidigast från och med kalendermånaden efter den då han eller hon avgått från anställningen, dock tidigast från och med kalendermånaden under vilken han eller hon fyller 61 år, och
- b) senast från och med kalendermånaden efter den då han eller hon fyller 67 år eller den senare kalendermånad efter den då han eller hon avgår från anställningen.

Mom. 2 För en arbetstagare som får sin anställning omreglerad till en lägre sysselsättningsgrad hos arbetsgivaren från och med kalendermånaden då han eller hon fyller 61 år eller senare, kan förmånsbestämd ålderspension betalas ut partiellt högst motsvarande arbetstidsbortfallet till följd av sådan omreglering.

Mom. 3 Förmånsbestämd ålderspension och intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA från arbetsgivaren ska tas ut i samma omfattning och från samma tidpunkt.

VI Intjänande av pensionsrätt

§ 24 Intjänad livränta 2007-01-01

För en arbetstagare som omfattas av bestämmelserna 2007-01-01 och som uppfyller villkoren för rätt till förmånsbestämd ålderspension enligt § 20 mom. 1 beräknas en livränta. Sådan livränta beräknas med tillämpning av bestämmelserna i § 21 mom. 1, 2 och 4, som om han eller hon avgått från anställningen 2007-01-01. Vid tillämpning av § 21 mom. 4 ska avräkning göras med de belopp som gäller vid utgången av 2007.

§ 25 Intjänande av pensionsrätt efter 2007-01-01

En arbetstagare tjänar in pensionsrätt efter 2007-01-01 under tid som tillgodoräknas enligt § 21 mom. 2. Intjänad pensionsrätt är så stor del av livräntan vid 65 år enligt § 27 som den tillgodoräknade tiden utgör av summan av sådan tid och den tid som återstår till 65 år.

VII Livränta

§ 26 Rätt till livränta

En arbetstagare som avgår från sin anställning innan han eller hon fyller 65 år utan att avgå med genast börjande pension,

förutsatt att arbetstagaren därefter inte tillträder ny anställning hos arbetsgivaren inom 30 kalenderdagar, har rätt till livränta om han eller hon uppfyller villkoren för rätt till förmånsbestämd ålderspension enligt § 20 mom. 1, men inte villkoren enligt § 20 mom. 2 eller 3.

Anmärkning

En arbetstagare som omfattas av bestämmelserna år 2006 har vid avgång från anställningen under det året, utan att han eller hon avgår med genast börjande pension, rätt till en livränta enligt övergångsbestämmelserna punkten 6.

§ 27 Beräkning av livränta efter 2007-01-01

Mom. 1 Livräntan (L) uppgår till så stor del av den förmånsbestämda ålderspensionen vid 65 år (M) beräknad enligt nedan och § 21, som den tillgodoräknade tiden (A) enligt § 21 mom. 2 från och med 2007-01-02 till och med den tidpunkt då livräntan beräknas utgör av summan av sådan tid och den tid (B) som återstår till 65 år från den tidpunkt då livräntan beräknas;

$$L = M \times A / (A + B).$$

Den förmånsbestämda ålderspensionen vid 65 år (M) enligt första stycket ska beräknas

- a) utan tillämpning av övergångsbestämmelse punkten 3,
- b) med tillgodoräkning av tid enligt § 21 mom. 2 och 3 som om arbetstagaren varit anställd till 65 år, och
- c) med avräkning enligt § 21 mom. 4 för pensionsförmån som tjänats in 2007-01-01 eller tidigare med de belopp som gäller vid utgången av det år beräkningen görs.

Mom. 2 Om tid i en tidigare anställning ingår i den från och med 2007-01-02 tillgodoräknade tiden enligt mom. 1 första stycket, och samma tid även tillgodoräknats i en tidigare anställning intjänad livränta, ska sådan livränta räknas av från den livränta som avses i mom. 1.

Avräkning ska göras med de belopp som gäller vid utgången av det år beräkningen görs.

§ 28 Oantastbar livränta

En arbetstagares livränta enligt §§ 24 och 27 uppgår till minst det belopp som en livränta uppgår till vid utgången av något

tidigare kalenderår, dock tidigast 2007-12-31, som om han eller hon då avgått från sin anställning.

§ 29 Uttag av livränta

En arbetstagare kan ta ut livränta enligt §§ 24 och 27 enligt bestämmelserna i § 21 mom. 5 och § 23.

VIII Särskild avtalspension

§ 30 Särskild avtalspension

Särskild avtalspension finns i form av överenskommelse om särskild avtalspension.

§ 31 Överenskommelse om särskild avtalspension

En arbetstagare och en arbetsgivare kan träffa en enskild överenskommelse om hel eller partiell särskild avtalspension enligt dessa bestämmelser. Sådan enskild överenskommelse kan gälla

- a) den särskilda avtalspensionens omfattning,
- b) den tidpunkt från vilken särskild avtalspension ska betalas ut,
- c) vilken pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget som ska gälla under tid med särskild avtalspension,
- d) om pensionsavgift ska tillgodoräknas arbetstagaren under den tid då särskild avtalspension betalas ut, och
- e) om samordning ska göras med förvärvsinkomst under tid med särskild avtalspension.

Anmärkning

Pensionsnivå i procent av pensionsunderlaget enligt c) ska överenskommas med beaktande av de begränsningar som följer av 28 kap. 8 § och 58 kap. 11 § IL i den del som innebär att pensionen under de fem första åren betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp.

§ 32 Förutsättningar vid överenskommelse om särskild avtalspension

Mom. 1 Om överenskommelse om särskild avtalspension träffas mellan arbetstagaren och arbetsgivaren ska följande gälla.

- a) Efter omreglering av en arbetstagares anställning avseende sysselsättningsgraden kan särskild avtalspension betalas ut

partiellt högst motsvarande arbetstidsbortfallet till följd av sådan omreglering.

- b) Hel särskild avtalspension betalas ut till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år eller den tidigare kalendermånad då intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA och/eller förmånsbestämd ålderspension från arbetsgivaren börjar betalas ut.
- c) Särskild avtalspension som betalas ut partiellt ska betalas ut till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år och kan längst betalas till och med den kalendermånad då arbetstagaren fyller 67 år. Partiell särskild avtalspension upphör dock den tidigare kalendermånad då sysselsättningsgraden i anställningen ändras eller anställningen upphör på arbetstagarens initiativ eller intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA och/eller förmånsbestämd ålderspension från arbetsgivaren börjar betalas ut.

Mom. 2 Om en arbetstagare har hel särskild avtalspension och därefter beviljas hel sjukersättning, ska den avtalade pensionsnivån för särskild avtalspension som avser de inkomstdelar som ersätts av sjukersättningen, från samma tidpunkt sänkas till tio procent. Om arbetstagaren beviljas partiell sjukersättning ska den avtalade pensionsnivån för särskild avtalspension jämkas i förhållande till ersättningens omfattning.

§ 33 Gäller inte

§ 34 Gäller inte

§ 35 Gäller inte

§ 36 Gäller inte

§ 37 Uppgiftsskyldighet

En arbetstagare är skyldig att lämna de uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. som behövs för beräkning av pension enligt arbetsgivarens anvisningar. Lämnas inte sådana uppgifter, eller lämnas felaktiga uppgifter, kan

arbetsgivaren besluta att minska pensionen i skälig omfattning eller att rätten till pensionen ska upphöra.

IX Pension till efterlevande

§ 38 Rätt till pension till efterlevande

En arbetstagares efterlevande har enligt dessa bestämmelser rätt till

- pension till efterlevande vuxen, och
- pension till efterlevande barn.

§ 39 Giltighet

Mom. 1 En arbetstagares efterlevande har rätt till pension till efterlevande om arbetstagaren avlider

- a) under tid då han eller hon är anställd,
- b) under tid då han eller hon får ersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL eller får arbetsskadeföränta som samordnas med sjuk eller aktivitetsersättning,

Anmärkning

Rätten till pension till efterlevande gäller också om arbetstagaren avlider under tid då han eller hon är sjuk utan att vara anställd, men vid fortsatt sjukdom skulle fått ersättning från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL.

- c) under tid då han eller hon får särskild avtalspension, eller
- d) inom sex månader efter det att arbetstagarens anställning upphört.

Mom. 2 En arbetstagares efterlevande har inte rätt till pension till efterlevande enligt mom. 1 b)–d) om arbetstagaren vid tidpunkten för dödsfallet har en annan anställning med pensionsrätt och genom denna anställningen har rätt till pensionsförmån.

§ 40 Pension till efterlevande vuxen

Mom. 1 Pension till efterlevande vuxen betalas ut till arbetstagarens make, om han eller hon stadigvarande bodde tillsammans med arbetstagaren vid tidpunkten för dödsfallet, och

- a) då stadigvarande bodde tillsammans med barn under tolv år, som någon av eller båda makarna hade vårdnaden om, eller
- b) utan avbrott bott tillsammans med arbetstagaren sedan minst fem år före tidpunkten för dödsfallet.

Med efterlevande make jämställs registrerad partner enligt lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.

Med efterlevande make jämställs också den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte arbetstagaren vid hans eller hennes död, och

- c) som tidigare varit gift eller registrerad partner med arbetstagaren, eller
- d) har eller har haft barn, eller då väntade barn med arbetstagaren.

Mom. 2 En efterlevande vuxen har inte längre rätt till pension till efterlevande om han eller hon

- a) gifter sig eller registrerar partnerskap, eller
- b) stadigvarande bor tillsammans med någon, som den efterlevande har varit gift eller registrerad partner med, eller har eller har haft barn med.

Mom. 3 Beräkning av pension till efterlevande vuxen görs med de procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten som anges i tabellen nedan.

Pensionsunderlag uttryckt i IBB	Högst 20	Mer än 20 och högst 30
Pensionsnivå	15,0 %	7,5 %

Anmärkning

För en arbetstagare som avlider under något av åren 2006–2011 gäller övergångsbestämmelse om sammanvägt basbelopp som gränsvärde för de olika procentsatserna, se övergångsbestämmelserna punkten 3.

Mom. 4 Pension till efterlevande vuxen betalas ut längst i fem år.

Mom. 5 Avseende kompletterande änkepension hänvisas till övergångsbestämmelserna punkten 9.

§ 41 Pension till efterlevande barn

Mom. 1 Pension till efterlevande barn betalas ut till arbetstagarens barn eller adoptivbarn till och med månaden innan barnet fyller 18 år.

Rätten till pension till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt EPL.

Rätt till pension till efterlevande barn har även det utländska barn som arbetstagaren med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem i Sverige för vård och fostran i adoptionsyfte.

Mom. 2 Beräkning av pension till efterlevande barn görs med de procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten som anges i tabellen nedan.

Pensionsunderlag uttryckt i IBB	Högst 7,5	Mer än 7,5 och högst 20	Mer än 20 och högst 30
Pensionsnivå	10 %	28 %	14 %

Anmärkning

För en arbetstagare som avlider under något av åren 2006–2011 gäller övergångsbestämmelse om sammanvägt basbelopp som gränsvärde för de olika procentsatserna, se övergångsbestämmelserna punkten 3.

Mom. 3 Om det finns flera barn med rätt till pension till efterlevande barn ska pensionen räknas upp genom att pensionsbeloppet multipliceras med nedan angivna faktorer.

Antal barn	2	3	4	5 eller flera
Faktor	1,4	1,6	1,8	2,0

Det uppräknade pensionsbeloppet ska fördelas lika mellan barnen.

Mom. 4 Om ett efterlevande barn till en arbetstagare framställer anspråk på pension till efterlevande barn först efter det att sådan pension börjat betalas ut, ska redan utbetalda pensionsbelopp inte omfördelas mellan barnen.

X Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA

§ 42 Giltighet

Mom. 1 Bestämmelserna om intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA gäller för en arbetstagare:

- a) som 1997-12-31 omfattades av PA-KL hos kommun, landsting, kommunalförbund eller annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare, och
- b) för vilken PB gällde 1998-01-01.

Mom. 2 Bestämmelserna om intjänad pensionsrätt 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA gäller för en arbetstagare

- a) som 1999-12-31 omfattades av PA-91 hos arbetsgivare inom Svenska kyrkan, och
- b) för vilken PB gällde 2000-01-01.

§ 43 Intjänad pension 1997-12-31 och 1999-12-31

Intjänad pension 1997-12-31 enligt PFA

Mom. 1 Intjänad ålderspension 1997-12-31 beräknas som det högsta värdet av en livränta enligt PA-KL § 15 och en kompletteringspension enligt PA-KL §§ 9 och 14, varvid följande regler ska tillämpas.

1. Beräkningstidpunkten för intjänad pension är 1997-12-31.
2. Livräntan beräknas med bortseende från villkoren i PA-KL § 15 mom. 1 a)–d).
3. Om årsmedelpoäng inte kan beräknas enligt PA-KL § 8 mom. 3 a)–h), ska årsmedelpoäng i stället beräknas med tillämpning av vad som sägs i tillämpligt PFA om antagen årspoäng.
4. I tidsfaktorn för livräntan och kompletteringspensionen inräknas pensionsgrundande tid enligt PA-KL § 15 eller motsvarande enligt äldre kommunala pensionsbestämmelser.
5. Folkpension och ATP bestäms utifrån de uppgifter om civilstånd, poängår och medelpoäng som gällde för arbetstagaren 1997-12-31.
6. Livräntans respektive kompletteringspensionens årsbelopp beräknas med basbeloppet 36 300.

Mom. 2 Värdet av kollektiv efterlevandepension per 1997-12-31 utgör 8,0 % av beloppet enligt mom. 1.

Mom. 3 Arbetstagaren eller efterlevande till denne har inte rätt att uppbära tidigare intjänad pensionsrätt om tid, som ligger till grund för sådan pensionsrätt, har inräknats enligt mom. 1.

Mom. 4 Värdet av pensioneringsperiod 63–65 år utgör 9,4 % av beloppet enligt mom. 1 för sådan arbetstagare som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensioneringsperiod 63–65 år.

Mom. 5 Värdet av pensionsålder 63 år utgör 18,8 % av beloppet enligt mom. 1 för sådan arbetstagare som 1997-12-31 omfattades av PA-KL:s bestämmelser om pensionsålder 63 år.

Mom. 6 Intjänad pension 1997-12-31 utgörs av belopp enligt mom. 1 och 2 samt i förekommande fall även mom. 4 eller 5.

Intjänad pension 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA

Mom. 7 Intjänad ålderspension 1999-12-31 beräknas som en ålderspension enligt första stycket § 16 PA-91. I tjänstetidsfaktorn inräknas pensionsgrundande tid enligt § 11 PA-91.

Mom. 8 Värdet av kollektiv efterlevandepension per 1999-12-31 utgör 4 % av beloppet enligt mom. 7.

Mom. 9 Intjänad pension 1999-12-31 utgörs av belopp enligt mom. 7 och 8.

§ 44 Gäller inte

§ 45 Utbetalning

Mom. 1 En arbetstagare har möjlighet att helt eller delvis ta ut värdet av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA temporärt, tidigast från och med den kalendermånad då han eller hon fyller 61 år, till och med kalendermånaden innan den då arbetstagaren fyller 65 år. Sådan temporär utbetalning av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA får betalas ut under kortare tid än fem år. Detta gäller den del av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA som härrör sig till lönedel som inte överskrider 7,5 FPBB.

Mom. 2 En arbetstagare har möjlighet att ta ut värdet av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt

Kyrkans PFA partiellt om han eller hon avgår från sin anställning och därefter tillträder en ny anställning med lägre sysselsättningsgrad. Det partiella uttaget kan då tas ut högst i motsvarande grad.

En arbetstagare har möjlighet att ta ut värdet av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA partiellt tidigast från och med den kalendermånad då han eller hon fyller 61 år och senast från och med kalendermånaden innan den han eller hon fyller 67 år eller den senare kalendermånad efter den under vilken arbetstagarens anställning upphör.

Anmärkningar

1. Om arbetstagaren tar ut intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA ska förmånsbestämd ålderspension tas ut från samma tid och i motsvarande grad.

2. Avseende utbetalning i övrigt, se tillämpligt PFA.

Mom. 3 Den del av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA som inte används temporärt eller partiellt ska betalas ut livslångt.

Mom. 4 Pensionsbelopp ska begränsas på sätt som anges i 28 kap. 8 § och 58 kap. 11 § IL i den del som avser utbetalning med lika eller stigande belopp.

XI Finansiering och tryggnad

§ 46 Finansiering

Pensionsförmånerna finansieras av arbetsgivaren.

§ 47 Tryggnad

Utfästelserna om pension tryggas genom försäkring i Kyrkans pensionskassa.

XII Tolkning och tillämpning

§ 48 Pensionsnämnd

En pensionsnämnd ska finnas med uppgift att lämna utlåtande avseende tolkning och tillämpning av bestämmelserna i detta avtal på begäran av part. Pensionsnämnden ska också besluta om indexering av arbetstagarnas pensionsförmåner, med

undantag för avgiftsbestämd ålderspension, i enlighet med de normer som anges i bilaga 3.

Pensionsnämnden godkänner de försäkringstekniska riktlinjer som används vid beräkning av pension.

Pensionsnämnden kan godkänna annan arbetsgivare än i förhandlingsprotokoll 2005-12-08 till KAP-KL §§ 4 och 5 nämnda arbetsgivare enligt de kriterier som utarbetats i nämnden.

Pensionsnämnden med uppgift enligt KAP-KL § 48 är även pensionsnämnd för KAP-KL Svenska kyrkan.

Anmärkningar

1. Pensionsnämnden för KAP-KL är även Pensionsnämnd för PFA.
2. Pensionsnämnden avgör om en pensions- eller fondförsäkring uppfyller kraven som anges i 58 kap. 2 § och 4–16 §§ IL.
3. Pensionsnämndens kansli finns hos Sveriges Kommuner och Landsting.

§ 49 Pensionsnämndens sammansättning

Pensionsnämnden utses i den ordning som framgår av KAP-KL § 49.

XIII Tvister

§ 50 Handläggning av tvister

Mom. 1 Tvister om tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i KAP-KL Svenska kyrkan handläggs, med de undantag som framgår av mom. 2, i den ordning som föreskrivs i KHA. För sådan tvist gäller inte 35 § MBL.

Mom. 2 Önskar en part att fullfölja tvisten efter det att förhandlingsskyldigheten är fullgjord gäller följande. Parten ska inom fyra månader räknat från den dag förhandlingen avslutats, hänskjuta tvisten till skiljenämnden som anges i § 51 för slutligt avgörande.

En part som inte fullföljer tvisten inom föreskriven tid förlorar sådan rätt.

Om parten begär det ska tvisten i stället handläggas enligt LRA.

§ 51 Skiljenämnd

Mom. 1 Skiljenämnden för KAP-KL är även skiljenämnd för KAP-KL Svenska kyrkan och utses i den ordning som framgår av KAP-KL § 51.

Mom. 2 Före avgörandet i skiljenämnden ska tvistefrågan ha behandlats i Pensionsnämnden. Motsvarande bör också gälla inför domstolsbehandling.

Mom. 3 De centrala parterna i KAP-KL Svenska kyrkan svarar var och en för sina kostnader som följer av skiljenämnds-förfarandet. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan arbetsgivar- och arbetstagersidan.

XIV Övergångsbestämmelser

Till § 11

1. För år 2006 ska vad avser ålder för tillgodoräkning av pensionsavgift och procentsatser gälla vad som följer av pensionsbestämmelserna i för arbetstagaren tillämpligt PFA i lydelse den 31 december 2005.

Anmärkning

Gränsvärdet för de olika procentsatserna är 7,5 IBB.

Till § 20

2. En arbetstagarare som avgår med förmånsbestämd ålderspension under åren 2006–2011 har rätt till sådan förmån om hans eller hennes pensionsgrundande lön i anställningen ett kalenderår överstiger 7,5 FPBB och pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten överstiger 7,5 sammanvägt basbelopp. Det sammanvägda basbeloppet beräknas som summan av respektive andel av FPBB och IBB som framgår av tabellen i punkten 3.

Till §§ 21, 40 och 41

3. Under åren 2006–2011 ska ett sammanvägt basbelopp beräknas då arbetstagaren

- avgår med hel eller med minst 50 procent partiell förmånsbestämd ålderspension, eller
- avlider.

Det sammanvägda basbeloppet beräknas som summan av respektive andel av FPBB och IBB enligt nedanstående tabell.

Det sammanvägda basbeloppet ersätter inkomstbasbeloppet som gränsvärde vid beräkning av förmånsbestämd ålderspension och pension till efterlevande.

Avgångsår	Andel av FPBB vid beräkningstidpunkten	Andel av IBB vid beräkningstidpunkten
2006	6/6	-
2007	5/6	1/6
2008	4/6	2/6
2009	3/6	3/6
2010	2/6	4/6
2011	1/6	5/6

Anmärkningar

1. För en arbetstagare som avgått från anställningen på grund av att han eller hon beviljats sjukersättning eller överenskommen särskild avtalspension ska sammanvägt basbelopp tillämpas för förmånsbestämd ålderspension, förutsatt att sådan pension betalas ut senast 2011. Med avgångsår ska för sådant fall avses det år förmånsbestämd ålderspension betalas ut.
2. I de fall arbetstagaren är 65 år eller äldre vid beräkning av förmånsbestämd ålderspension avses med avgångsår i tabellen det år då arbetstagaren fyller 65 år.
3. För pension till efterlevande avses med avgångsår det år då arbetstagaren avlider.

Till § 21

4. För en arbetstagare som senast 2006-12-31 avgår med genast börjande förmånsbestämd ålderspension eller om livränta beräknas för honom eller henne gäller pensionsnivån 62,5 procent för pensionsunderlag som är mer än 7,5 och högst 20 IBB, samt 31,25 procent för pensionsunderlag som är mer än 20 och högst 30 IBB.

För en arbetstagare som avgår senast 2006-12-31 gäller inte § 21 mom. 3.

Till §§ 42 och 43

5. Värdet av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 finansieras av den arbetsgivare där arbetstagaren var anställd 1997-12-31, samtidigt som denna arbetsgivare får tillgodoräkna sig arbetstagarens eventuellt intjänade livränta enligt PA-KL eller äldre bestämmelser.

Till § 26

6. En arbetstagare som omfattas av bestämmelserna år 2006 har vid avgång från anställningen under det året, och då villkoren i § 20 mom. 2 eller 3 inte är uppfyllda, rätt till en livränta beräknad med tillämpning av bestämmelserna i § 20 mom. 1 samt § 21 mom. 1, 2, 4 och 5.

Till § 33

7. Gäller inte

8. Gäller inte

Till § 40

9. Kompletterande änkepension betalas till efterlevande make om följande villkor är uppfyllda.

- a) För arbetstagaren har den 31 december 1989 och därefter fortlöpande fram till dödsfallet gällt PA-KL, PFA och KAP-KL hos kommunal arbetsgivare,
- b) den efterlevande har rätt till änkepension enligt 6 kap. EPL, och
- c) pensionsunderlaget enligt § 18 är högre än 7,5 IBB.

Utöver vad som anges i § 39 gäller bestämmelserna om kompletterande änkepension om följande villkor är uppfyllda.

- d) Arbetstagaren har avgått från anställningen tidigast från och med kalendermånaden under vilken han fyller 61 år och dödsfallet inträffar därefter, och
- e) arbetstagaren har rätt till avgiftsbestämd ålderspension eller motsvarande i form av annan pensionslösning.

Kompletterande änkepension betalas för sådan tid som änkepension enligt 6 kap. EPL betalas.

Om den efterlevande är född 1945 eller senare betalas dock kompletterande änkepension längst till hon fyller 65 år.

Beräkning av kompletterande änkepension görs med de procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten som anges i tabellen nedan multiplicerad med nedan angiven tidsfaktor.

Pensionsunderlag uttryckt i IBB	Mer än 7,5 och högst 20	Mer än 20 och högst 30
Pensionsnivå	24,0 %	12,0 %

Anmärkning

För en arbetstagare som avlider under något av åren 2006–2011 gäller övergångsbestämmelse om sammanvägt basbelopp som gränsvärde för de olika procentsatserna, se punkten 3.

Med tidsfaktorn avses kvoten $T/30$, dock högst talet 1, där

T = ***summan av pensionsgrundande tid*** enligt PA-KL §§ 5 och 6, tillgodoräknad tid för pensionsavgifter enligt § 8 i tillämpligt PFA och § 11 i KAP-KL samt tid till och med kalendermånaden innan den då arbetstagaren skulle ha fyllt 65 år. Om den förmånsberättigade är född 1945 eller senare tillgodoräknas dock tid längst till och med 1989-12-31.

Tid för pensionsavgifter tillgodoräknas hos kommunal arbetsgivare.

Om tidstillgodoräkning skett av annan medförd pensionsrätt, ska arbetsgivaren tillgodogöra sig sådan pensionsrätt med tillämpning av bestämmelserna i PA-KL § 6 mom. 3.

Mom. 2 Bestämmelserna i PA-91 om kompletterande efterlevandepension – dock inte i de delar som avses barnpension – ska fortsätta att tillämpas på arbetstagare för vilket PB gällt hos arbetsgivare tillhörande trossamfundet Svenska kyrkan 2000-01-01 och fortlöpande fram till dödsfallet.

Bilaga 2

Centrala och lokala protokollsanteckningar

Parterna är överens om att följande punkter ska gälla mellan de centrala parterna och ingå i Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan.

I Särskilda frågor KAP-KL Svenska kyrkan

1. Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare får i synnerligt fall träffas avtal om att annan pensionslösning – helt eller delvis – ska gälla än vad som följer av KAP-KL Svenska kyrkan.
2. Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare får träffas avtal om att KAP-KL Svenska kyrkan ska gälla, oavsett vad som följer av KAP-KL Svenska kyrkan § 1 mom. 1.
3. En arbetstagare som avgår från en anställning tidigast vid 61 års ålder med kompletterande ålderspension enligt Kyrkans PFA, PFA eller förmånsbestämd ålderspension har inte rätt till förmånsbestämd ålderspension i en senare anställning.
4. En arbetstagare som uppfyllt villkoren för rätt till förmånsbestämd ålderspension enligt § 20 mom. 1 och som beviljats förmån som avses i § 19 a) respektive b) i en tidigare anställning, har rätt till förmånsbestämd ålderspension i en senare anställning endast efter beslut i Pensionsnämnden.
5. **Gäller inte**
6. Innan en arbetsgivare fattar beslut enligt § 37 på grund av att arbetstagaren inte uppfyllt sin uppgiftsskyldighet ska de centrala parterna höras.
7. Förhandling kan tas upp om omräkning av pension för en arbetstagare som har beviljats partiell sjukersättning enligt AFL eller partiell livränta enligt LAF eller LSP och på grund av att hans eller hennes pension beräknad enligt §§ 18 och 19 d) och f) överstiger den pension eller pension till efterlevande som beräknats enligt §§ 18 och 19 a) eller b), på grund av ökade inkomster i den resterande anställningen. Sådan förhandling bör påkallas senast sex månader före arbetstagarens avgång med pension.

8. För en arbetstagare som under 2006, dock tidigast vid 61 års ålder, har avgått från sin anställning och får en kompletterande ålderspension enligt Kyrkans PFA eller förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan utbetald under 2006 ska, oaktat vad som följer av punkt 15 sista stycket, en alternativ beräkning av pensionen göras, förutsatt att särskild ålderspension enligt Kyrkans PFA eller särskild avtalspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan inte har betalats ut. Om beloppet för den alternativa pensionen är högre än det pensionsbelopp som betalas, inklusive eventuellt tilläggsbelopp enligt punkten 19, ska mellanskillnaden betalas som ett tilläggsbelopp från och med 2007-01-01. Jämförelsen ska göras mellan de belopp som skulle ha gällt vid uttag av hel pension från 65 års ålder.

Den alternativa pensionen beräknas enligt de regler som gällde vid beräkningstidpunkten, med tillägget att tid som tillgodoräknats för intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA likställs med tid för vilken pensionsavgifter tillgodoräknats. Från pensionen avräknas intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA till den del som beräknats på en årsmedelpoäng som överstiger 7,5.

Anmärkningar

1. För en arbetstagare som avgått från sin anställning på grund av att han eller hon beviljats sjukersättning och som tidigast vid 61 års ålder får en kompletterande ålderspension enligt Kyrkans PFA eller en förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan utbetald under 2006 ska en alternativ beräkning av pensionen göras enligt ovan.

2. För en arbetstagare som omfattas av KAP-KL Svenska kyrkan 2006 och som detta år avgår från anställningen tidigast vid 65 år, ska en alternativ beräkning av pensionen göras, även om den förmånsbestämda ålderspensionen betalas ut senare.

9. För arbetstagare med rätt till förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan och då sådan pension börjar utbetalas under åren 2007–2013 ska en alternativ beräkning av pensionen göras. Om beloppet för den alternativa pensionen, inklusive eventuellt tilläggsbelopp enligt punkten 19, är högre än det pensionsbelopp som gäller enligt KAP-KL Svenska kyrkan ska mellanskillnaden betalas ut som ett tilläggsbelopp. Jämförelsen ska göras mellan de belopp som gäller vid uttag av hel pension från 65 års ålder.

Den alternativa pensionen beräknas enligt KAP-KL Svenska kyrkan, med tillägget att tid som tillgodoräknats för intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA inte tillgodoräknas. Från pensionen avräknas inte del av intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA.

En arbetstagare som avgår med genast börjande förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan under åren 2014–2016 kan hos sin arbetsgivare ansöka om en alternativ beräkning enligt stycket ovan. Ett riktmärke för att Pensionsnämnden ska besluta om att tilläggsbelopp ska betalas ut är att den alternativt beräknade pensionen är minst 5 procent högre än pension enligt KAP-KL Svenska kyrkan.

10. KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som 2006-01-01 är anställd på särskilt visstidsförordnande enligt AB 01 § 3 mom. 3a), om inte arbetsgivaren och arbetstagaren träffar avtal om annat.

11. Vid tillämpning av KAP-KL Svenska kyrkan ska visstidsanställning för hel höst- eller vårtermin anses omfatta sex kalendermånader för en arbetstagare som inte har föreskriven utbildning enligt skollagen (1985:1100).

12. Gäller inte

13. Gäller inte

II Särskilda frågor PFA och Kyrkans PFA

14. Gäller inte

15.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som före år 2006

- a) träffat avtal om särskild ålderspension enligt Kyrkans PFA med arbetsgivaren,
- b) fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning utifrån nedsatt arbetsförmåga i anställningen, eller
- c) till följd av arbetsskada fått sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt med minst hälften, och hans eller hennes rätt till livränta enligt LAF eller LSP i minst motsvarande grad börjar gälla.

Arbetsgivaren kan besluta att KAP-KL Svenska kyrkan ändå ska gälla och fastställer i sådant fall villkoren för detta.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller för en arbetstagare som avses i b) och c) när sådan förmån upphört, förutsatt att arbetstagaren då uppfyller villkoren i § 1.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte heller för en arbetstagare som före 2006-12-19 avgått med genast börjande kompletterande ålderspension enligt PFA eller Kyrkans PFA.

III Särskilda frågor PA-KL eller PA-91

16.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som avgått från en annan anställning med rätt till egenpension enligt PA-KL eller PA-91, om inte arbetsgivaren beslutar att KAP-KL Svenska kyrkan ändå ska gälla. Arbetsgivaren ska i sådant fall fastställa villkoren för detta.

17.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som på grund av sjuk- eller aktivitetsersättning eller arbetsskadelivränta har tjänat in hel ålderspension enligt PA-KL eller andra tjänstepensionsbestämmelser, om inte arbetsgivaren, efter ansökan från arbetstagaren, beslutar att KAP-KL Svenska kyrkan ändå ska gälla. Arbetsgivaren ska i sådant fall fastställa villkoren för detta.

En arbetstagare som inte avgått från sin anställning hos arbetsgivaren och vars rätt till framtida ålderspension enligt PA-KL eller PA-91 upphör genom att ersättningen från av arbetsgivaren tecknad AGS-KL respektive sjukpension enligt PA-91 upphör, ska omfattas av KAP-KL Svenska kyrkan från den tidpunkt då sådan rätt upphört för honom eller henne. För arbetstagaren ska då beräknas en livränta enligt bestämmelserna i PA-KL eller PA-91 för tiden fram till KAP-KL Svenska kyrkan börjar gälla för honom eller henne. Sådan livränta ska årligen värdesäkras på det sätt som sker för intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA enligt § 43. Om livräntan ska beräknas senast den 30 september det aktuella året ska livräntan värdesäkras vid utgången av samma år.

18.

KAP-KL Svenska kyrkan gäller inte för en arbetstagare som arbetsgivaren före 1998-07-01 träffat överenskommelse med om garantipension enligt PA-KL § 12.

19.

Om pensionen beräknad enligt bestämmelser om KAP-KL Svenska kyrkan för en arbetstagare med intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA respektive 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA innebär att arbetstagarens pension blir lägre än enligt motsvarande beräkning enligt PA-KL eller PA-91, har arbetstagaren rätt till tilläggsbelopp från och med 65 års ålder enligt följande, förutsatt att pensionsbestämmelser till Kyrkans PFA, PFA, KAP-KL Svenska kyrkan eller KAP-KL gällt för arbetstagaren från och med 1998-01-01 respektive 2000-01-01 och fortlöpande fram tills han eller hon avgår från anställningen.

Om avgiftsbestämd ålderspension ska börja betalas ut 2006-01-01–2010-12-31 och om arbetstagaren kan styrka att annan anställningstid än vad som tillgodoräknats enligt § 43 mom. 1 skulle ha tillgodoräknats enligt PA-KL §§ 5 och 6 eller PA-91 §§ 11 och 12 ska en alternativ beräkning göras enligt följande.

- Pensionsgrundande tid enligt PA-KL §§ 5 och 6 eller PA-91 §§ 11 och 12 räknas fram till 65 års ålder.
- Livräntans respektive kompletteringspensionens årsbelopp beräknas med det PBB som gäller det år då arbetstagaren fyller 65 år.
- Pensionen minskas med medförd pensionsrätt beräknad från 65 års ålder.

Den alternativt beräknade pensionen ska jämföras med pensionen enligt KAP-KL Svenska kyrkan. Jämförelsen ska ske mellan de belopp som gäller vid 65 års ålder. Vid en sådan jämförelse ska även den avgiftsbestämda ålderspensionen samt den individuella delen och pensionsbehållningen enligt Kyrkans PFA eller PFA, beaktas som om förmånerna indexerats med statslåneräntan. Om Pensionsnämnden finner att den alternativt beräknade pensionen, inklusive tidigare beslutat tilläggsbelopp enligt punkterna 8 eller 9, är mycket högre än pensionen enligt KAP-KL Svenska kyrkan ska arbetsgivaren betala ut mellanskillnaden till arbetstagaren.

Central arbetstagarpart kan, alldenstund särskilda skäl föreligger, även i annat fall begära prövning hos Pensionsnämnden av en medlems pension. Om Pensionsnämnden är enig kan nämnden rekommendera arbetsgivaren att betala ut skäligt tilläggsbelopp till arbetstagaren.

20.

Om en central eller lokal förhandlingsöverenskommelse träffats om avvikelser från PA-KL:s huvudbestämmelser eller Kyrkans PFA:s pensionsbestämmelser ska förhandlingar kunna tas upp i syfte att anpassa sådan överenskommelse till KAP-KL Svenska kyrkan.

21.

Bestämmelserna om sjukpension enligt PA-KL ska fortsätta att tillämpas för en arbetstagare som uppfyller de angivna villkoren och som fått rätt till sådan pension senast 2000-06-30. Pensionen betalas ut längst till och med kalendermånaden innan den då avgiftsbestämd ålderspension ska börja betalas ut. Om arbetstagaren får rätt till både särskild avtalspension och sjukpension enligt PA-KL § 12 a ska pensionerna jämkas så att dubbla förmåner inte betalas ut.

Bilaga 3

Centrala protokollsanteckningar

I För pensionsnämndens beslut

1.

Pensionsnämndens beslut om förändring av en arbetstagares intjänade pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA samt de pensionsbelopp som ska betalas ut ska i normalfallet grundas på nedan angivna normer.

Om riksdagen eller regeringen beslutar om särskilda ekonomiska åtgärder som berör pensionsområdet, direkt eller indirekt – t.ex. genom skattesystemet, eller vid omständigheter som ses som force majeure, ska avvikelser kunna göras från dessa normer.

Normer

Innan pension betalas ut

a) Gäller inte

- b) För tid innan intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA börjar betalas ut ska värdet av den pensionen förändras vid utgången av ett kalenderår (t) genom att multipliceras med IBB för det kalenderåret (t) och divideras med IBB för det närmast föregående kalenderåret (t-1).

Börjar pensionen betalas ut under kalenderåret (t) ska värdet i stället förändras vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionen börjar betalas ut. Dessutom ska förändringen av värdet av pensionen vid beräkningen enligt ovan multipliceras med en tolfedel av antalet kalendermånader under kalenderåret (t) innan pensionen börjar betalas ut.

- c) Kompletterande ålderspension enligt Kyrkans PFA eller PFA ska för tid innan pension börjar betalas ut förändras i samma grad som PBB ändrats från den kalendermånad då pensionen beräknats. Omräkning sker på samma sätt som anges i b).

- d) Livränta, förmånsbestämd ålderspension och pension till efterlevande som beräknas vid en senare tidpunkt än beräkningstidpunkten enligt § 19, ska beräknas med ett pensionsunderlag i respektive basbeloppsskikt som räknats om i samma grad som PBB för det kalenderår då beräkningen görs ändrats i förhållande till PBB för det kalenderår då beräkningstidpunkten infaller.
- e) Livränta enligt KAP-KL Svenska kyrkan ska för tid innan den börjar betalas ut räknas om i samma grad som gällande PBB ändrats i förhållande till PBB för det kalenderår då livräntan beräknats. Omräkning sker på samma sätt som anges i b).

Då pension betalas ut

- f) Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA ska räknas om i samma grad som gällande PBB ändrats i förhållande till PBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.
- g) Vid utbetalning av förmånsbestämda pensioner ska dessa räknas om i samma grad som gällande PBB ändrats i förhållande till PBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

2.

De förslag till försäkringstekniska riktlinjer för beräkning av avgiftsbestämd ålderspension och intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA som har utarbetats av KPA Pensionsförsäkring AB (publ) och Kyrkans pensionskassa, ska tills vidare anses godkända av Pensionsnämnden. Pensionsnämnden ska senast vart femte år se över antaganden om ränta, dödlighet m.m. som ligger till grund för dessa försäkringstekniska riktlinjer och vid behov ta ställning till ändrade försäkringstekniska riktlinjer.

II För förhandlingar

3. Gäller inte

4.

Bestämmelserna i §§ 21 och 23 utgår från att en arbetstagare i normalfallet kan tillgodoräkna tid mellan 28 och 65 års ålder.

Om dessa åldersgränser ändras, antingen genom ändring i KAP-KL Svenska kyrkan eller i lag, ska förhandlingar upptas i syfte att göra ändringar i dessa paragrafer avseende åldersgränserna och tidsfaktorns nämnare.

5.

Om förutsättningarna för detta avtal ändras mer väsentligt genom ändringar i socialförsäkringarna, arbetsrättslagarna eller andra lagar eller förordningar som har påverkan på pension, ska – utan hinder av avtalets bestämmelser om giltighet och uppsägning – förhandlingar kunna upptas om sådana ändringar av avtalet, som direkt föranleds av de ändrade förutsättningarna.

6.

I KAP-KL Svenska kyrkan har parterna genomfört ett flertal förändringar av såväl materiell som redaktionell karaktär i förhållande till Kyrkans PFA. Förändringarna i KAP-KL Svenska kyrkan är omfattande och tekniskt komplicerade. Parterna är därför överens om att förhandlingar ska kunna tas upp om effekten av en genomförd förändring väsentligt avviker från den gemensamma partsavsikten.

7.

Oavsett om en part på arbetsgivarsidan säger upp avtalet innan överenskomna höjningar av procentsatserna i § 11 för åren 2008 och 2010 trätt i kraft, ska värdet av dessa ingå i förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal om det inte är uppenbart oskäligt.

III För analys och översyn

8. Gäller inte

9.

Parterna är ense om att göra en översyn av Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl. så att nya fristående försäkringsvillkor kan träda i kraft senast den 1 januari 2007.

10. Gäller inte

11. Gäller inte

12.

Parterna är ense om att under år 2010 analysera tillämpningen av bestämmelserna i KAP-KL Svenska kyrkan om särskild avtalspension i ett representativt urval av arbetsgivare.

13. Gäller inte

14. Gäller inte

IV För övriga frågor

15.

Parterna är överens om att de försäkringstekniska riktlinjer avseende avgiftsbestämd ålderspension enligt KAP-KL Svenska kyrkan ska vara utformade på ett könsneutralt sätt.

16.

Parterna är ense om att bestämmelserna om pensionsavgift och utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 13 och 15 innebär att Kyrkans pensionskassa ska ses som försäkringsgivare av en pensionsförsäkring, där arbetsgivaren är försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån är varje försäkrad försäkringstagare.

17.

Parterna är överens om att inom ramen för Kyrkans pensionskassas verksamhet verka för god information om pension genom anställning inom Svenska kyrkan.

18.

Svenska kyrkans församlingsförbund ska verka för en tillämpning som motsvarar bestämmelserna mellan de centrala parterna i KAPKL träffade pensionsöverenskommelsen 2005-12-08 (PÖK 06) avseende tillägget till PA-KL § 15 vid Pensionsnämndens prövning av sådana fall.

Bilaga 4

Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl.

Försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkring för anställda i kommuner och landsting m.fl. ska tillämpas under en övergångsperiod för arbetstagare som omfattas av KAP-KL Svenska kyrkan.

§ 1 Försäkringsvillkor m.m.

För avgiftsbefrielseförsäkring gäller dessa bestämmelser samt de bestämmelser i övrigt som fastställts i överenskommelser mellan parterna.

§ 2 Försäkrad och försäkringstagare

Varje försäkrad, d.v.s. arbetstagare för vilken Pensionsbestämmelserna (PB) i tillämpligt PFA gäller, är försäkringstagare. De skyldigheter som enligt FAL åvilar försäkringstagare gentemot försäkringsgivare, ska dock avse arbetsgivaren. Den försäkrade ska till försäkringsgivaren lämna anmälan och uppgifter i enlighet med vad som följer av försäkringsvillkoren för AGS-KL.

§ 3 Avgiftsbetalning vid månadsersättning från avgiftsbefrielseförsäkring

Avgiftsbefrielseförsäkring innebär att avgiften till försäkrads avgiftsbaserade ålderspension betalas av avgiftsbefrielseförsäkringen under tid med månadsersättning från AGS-KL eller under tid med arbetsskadelivränta som samordnas med sjuk- eller aktivitetsersättning. Avgift betalas dock längst till och med kalendermånaden innan ålderspension enligt PB börjar utges.

Om arbetstagarens anställning upphör under sjukpenningtid eller om arbetstagaren insjuknar under efterskyddstid enligt AGS-KL betalas avgiften även under sjukpenningtid för tid efter det att anställningen upphört.

Är arbetsförmågan inte helt nedsatt betalas avgiften i förhållande till minskningen av arbetstiden hos arbetsgivaren.

Avgiften avsätts i sin helhet till den försäkrades individuella del enligt PB. För anställda som omfattas av Svenska kyrkans pensions- och försäkringsavtal ska pensionsavgiften i sin helhet avsättas till avgiftsbaserad tjänstepensionsförsäkring i Svenska kyrkans försäkringsförening.

Anmärkning

Om arbetstagarens anställning upphör under sjukpenningtid eller om arbetstagaren insjuknar under efterskyddstid enligt AGS-KL kan – efter beslut i rådgivningsnämnden – avgift betalas under sjukpenningtid även för långtidssjuk som inte blir berättigad till månadsersättning från AGS-KL.

§ 4 Avgiftsunderlag

Vid avgiftsbefrielse utgörs avgiftsunderlaget av den inkomst som förvärvats i anställning som omfattas av PB hos arbetsgivaren och som ligger till grund för månadsersättning från AGS-KL. Även delar av lön som överstiger 7,5 prisbasbelopp medräknas.

Anmärkning

Avgiftsunderlaget vid insjuknandetidpunkten räknas upp med den årliga förändringen av inkomstbasbeloppet (för åren 1998–2000 gäller det förhöjda prisbasbeloppet). Motsvarande ska gälla lönedelar över 7,5 prisbasbelopp.

§ 5 Avgiftsbetalning under tid med arbetsskadelivränta

Avgiftsbefrielseförsäkringen gäller även under tid med arbetsskadelivränta som inte är samordnad med sjuk- eller aktivitetsersättning, om arbetsskadelivräntan börjar uppbäras från och med 2001-06-01 eller senare.

Avgiftsunderlaget utgörs av den inkomst som förvärvats i anställning som omfattas av PB hos arbetsgivaren och som ligger till grund för arbetsskadelivräntan. Även delar av lön som överstiger 7,5 prisbasbelopp medräknas. Avgiftsunderlaget vid den tidpunkt livräntan börjar utges räknas årligen upp enligt reglerna i § 4.

§ 6 Nämnd

En rådgivande nämnd ska finnas med uppgift att ge råd och anvisningar angående tolkning och tillämpning av försäkringsvillkoren för Avgiftsbefrielseförsäkringen. Beslut i nämnden ska vara enhälligt.

På begäran av part i försäkringsavtal, kollektivavtalet PFA eller av den som gör anspråk på försäkringsersättning ska fråga som

rör tolkning och tillämpning av försäkringsvillkoren för Avgiftsbefrielseförsäkringen behandlas av nämnden.

Rådgivande nämnden består av sex ledamöter. Till nämnden utser Landstingsförbundet en ledamot, Svenska Kommunförbundet två, Svenska Kommunalarbetsförbundet en och övriga arbetstagarparter i kollektivavtalet PFA gemensamt två. För varje ledamot utses en ersättare i samma ordning.

§ 7 Tvist

Uppkommer tvist om tolkning och tillämpning av försäkringsvillkor för Avgiftsbefrielseförsäkringen har part i tvisten rätt att hänskjuta tvisten av Skiljenämnden för Avgiftsbefrielseförsäkringen för slutligt avgörande.

Skiljenämnden beslutar huruvida part som begär det ska beredas tillfälle att föra sin talan muntligt. Skiljenämnden sammanträder i Stockholm om inte skiljenämnden beslutar om annat.

Skiljenämnden består av sju ledamöter, varav en ledamot tillika är ordförande. Sex ledamöter och ersättare för dessa utses i samma ordning som för Rådgivande nämnden. Ordförande och ersättare för denne utses gemensamt av de organisationer som utsett övriga ledamöter.

Före avgörandet i skiljenämnden ska tvistefrågan ha behandlats av Rådgivande nämnden.

Bilaga 5

Lokalt kollektivavtal

KAP-KL Svenska kyrkan

---

§ 1 Innehåll

Till Lokalt kollektivavtal KAP-KL Svenska kyrkan, nedan kallat avtalet, hör de bestämmelser som de centrala parterna genom förhandlingsprotokoll den 19 december 2006 har träffat överenskommelse om för KollektivAvtalad Pension för anställda hos arbetsgivare inom trossamfundet Svenska kyrkan – KAP-KL Svenska kyrkan enligt § 1 vad avser bilagorna 1, 2 och 4 samt §§ 2 och 3.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Mom. 1 Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2006. Kyrkans PFA 2000/2001 upphör då att gälla för de arbetstagare som omfattas av avtalet.

Mom. 2 Säger en central part upp KAP-KL Svenska kyrkan upphör avtalet att gälla vid samma tidpunkt, om inte de centrala parter som uppsägningen gäller för kommer överens om annat.

Anmärkning

Detta förutsätter att berörd central part är arbetsgivar- eller arbetstagarorganisation för den arbetsgivar- respektive arbetstagarpart som är bunden av avtalet.

Riktlinjer för arbetsgivarens informationsansvar

Arbetsgivarens informationsansvar gäller de pensionsförmåner som arbetstagaren tjänat in hos arbetsgivaren.

En arbetstagare ska informeras om den intjänade kollektivavtalade pensionen årligen om det är möjligt avseende följande uppgifter. Information som kan lämnas vid samma tidpunkt ska lämnas samlat.

1. Avgiftsbestämd ålderspension

Den procentsats och det avgiftsunderlag som ligger till grund för årets avsättning ska anges.

De avsatta pensionsavgifterna ska anges i krontal.

Kyrkans Pensionskassa ansvarar för att årligen informera arbetstagaren om pensions- eller fondförsäkringen enligt Finansinspektionens föreskrifter.

2. Förmånsbestämd ålderspension

Prognos om pensionsbelopp per månad från 65 års ålder ska anges.

Föregående års pensionsbelopp inklusive värdeförändring under föregående år med förändring av PBB ska anges.

3. Pension till efterlevande

Efterlevandeförmån i form av årsbelopp eller information om förmånen och dess principer samt vilka som har rätt till förmånen ska anges.

4. Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA

Intjänad pensionsrätt 1997-12-31 enligt PFA och 1999-12-31 enligt Kyrkans PFA ska anges som livslångt månadsbelopp från 65 års ålder.

Underhandsöverenskommelse

Parterna är beträffande centrala och lokala protokollsanteckningen punkt 6 överens om följande.

Arbetsgivarsidan ska i kommande FörbundsInfo om KAP-KL Svenska kyrkan redogöra för sin uppfattning om de arbetstagare som avgått med pension före 2006-01-01 och varför de inte omfattas av centrala och lokala protokollsanteckningen punkten 6. Arbetsgivarens argument i förhandlingarna om bestämmelsens omfattning har motiverats av problem avseende korrigering av redan genomfört tryggnads av pensionsutfästelse och/eller fastställd taxering. Starka arbetsgivarpolitiska skäl kan ändå motivera att berörda arbetsgivare beslutar att tillämpa nämnda bestämmelse för arbetstagare som avgått med genast börjande kompletterande ålderspension enligt Kyrkans PFA under tiden 2003-01-01 – 2005-12-31.

Stockholm 19 december 2006

